

*Türkiye Dışındaki
Türk Edebiyatları
Antolojisi*

3

**Azerbaycan
Türk Edebiyatı**

KÜLTÜR BAKANLIĞI

811(TYP)

T-88

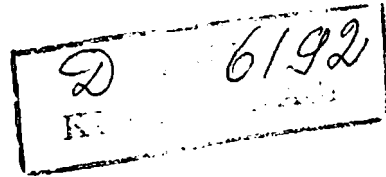
Başlangıcından Günümüze Kadar
TÜRKİYE DIŞINDAKİ TÜRK EDEBİYATLARI
ANTOLOJİSİ
(Nesir - Nazım)

3

Azerbaycan
XIX-XX. yy Türk Edebiyatı

(1920 yılına kadar)

III

KÜLTÜR BAKANLIğI YAYINLARI / 1481
Türk Dünyası Edebiyatı Dizisi / 32

Başlangıcından Günümüze Kadar
TÜRKİYE DIŞINDAKİ
TÜRK EDEBİYATLARI ANTOLOJİSİ
(Nesir - Nazım)

3

Azerbaycan Türk Edebiyatı

III

Çültür Bakanlığı

Ankara

Kültür Bakanlığı, 1993 / Ankara

ISBN 975-17-1263-7 (takım)

ISBN 975-17-1266-1

Kapak ve kapak yan kağıdı kompozisyonu : M. Haluk Güçlü

Yayımlar Dairesi Başkanlığı'nın
30.11.1992 tarih ve 928.2457 sayılı
makam onayı gereğince ilk defa
3.000 adet bastırılmıştır.

Dizgi : Norm Dizgi, 425 80 26, Ankara
Baskı : Polat Ofset Matbaası, 501 62 56, İstanbul

**Başlangıcından Günümüze Kadar
TÜRKİYE DIŞINDAKİ TÜRK EDEBİYATLARI
ANTOLOJİSİ**

**Proje Yöneticisi ve Genel Redaktör
NEVZAT KÖSOĞLU**

**Genel Danışmanlar
PROF. DR. A. BİCAN ERCİLASUN
DR. YAVUZ AKPINAR**

Bu Cildi Hazırlayan

**Azerbaycan Âşık Edebiyatı (devamı)
PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU
DR. ALİ BERAT ALPTEKİN
DR. ESMA ŞİMŞEK**

**Azerbaycan XIX-XX. Yüz Yıl Türk Edebiyatı (1920'ye kadar)
PROF. DR. VİLAYET MUHTAROĞLU**

**Bu Bölümü Bugünkü Türkiye Türkçesine Aktaranlar
DR. RIDVAN ÖZTÜRK
DR. ALİ DUYMAZ**

**T. C. KÜLTÜR BAKANLIĞI
Yayımlar Dairesi Başkanlığı
ÜCRETSİZ DAĞITIM İÇİNDİR
S A T I L A M A Z**

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
Azerbaycan Âşiq Edebiyatı (Devamı)	
Âşiq Aydın.....	13
Âşiq Mirze Mehemed Katip Garabağı	14
Mücrim Kerim Vardani.....	15
Âşiq Musa	20
Âşiq Hemayil.....	22
Bağban Mehemed.....	23
Âşiq Besti.....	24
Âşiq Ehmed	26
Mirze Beyler.....	27
Dollu Mustafa.....	29
Mahtab Hanım	31
Fatma	32
Fatma Xanım Kemine.....	33
Mah Hanım.....	35
Âşiq Qasım.....	37
Mirzecan Mededov.....	38
Molla Cuma	40
Âşiq Qurban Ağdabanlı.....	46
Zeynep.....	48
Pernaz	49
Padarlı Abdullah.....	51
Şâir Semed.....	53
Âşiq Hüseyin Bozalganlı	54
Âşiq Hüseyin Mayıl.....	58
Heyyat Mirze.....	61
Zodlu Usta Abdullah	63
Çoban Efgan	67
Nevahişli Bahış.....	69
Göçeli Şair Mehemed.....	70
Âşiq Bilal	72
Âşiq Sona	74
Meşedi İskender	75
Âşiq Esed.....	77
Varhiyanlı Âşiq Mehemed.....	79
Zabit.....	84
Âşiq Miskin Hesən.....	87
Âşiq Penah	88
Göçeli Şair Ebdülezim.....	89
Miskin Ali.....	90
Mirze Semed	93
Şâir Nebi.....	95
Şâir Veli	99
Cahansuz.....	102
Veli Miskinli	104
Şeyda Eziz	106
Âşiq Şemşir	107
Âşiq Xındı Memmed	113
Yetim Seyyid.....	114
Âşiq Teymur	115
Xeste Bayrameli.....	117
Âşiq Qoca	119
Âşiq Eli	121

Âşiq Behmen.....	123
Âşiq Necef Elimerdanlı.....	124
Teymür Bisavad.....	127
Növres İman.....	129
Bimar Eli.....	132
Şair Firüdin.....	134
Hüseyn Sanı.....	135
Sefil Sefder.....	137
Dilşad.....	139
Alipaşa Fegani.....	140
Zal Cabbarlı.....	143
Âşiq Ağalar Mikayılov.....	145
Âşiq Emrah.....	146
Âşiq Hüseyn Saracılı.....	147
Şair Salman.....	148
Âşiq Hüseyn Cavan.....	150
Âşiq Mesim Seferov.....	153
Âşiq Ehmed.....	154
Salahlı Paşa.....	156
Âşiq Receb.....	157
Mikayıl Azafılı.....	158
Âşiq Penah.....	161
Âşiq Ekber.....	163
Âşiq Alhan.....	165
Sövdeli Hesən.....	167
Âşiq Qendab.....	169
Âşiq Qedir.....	170
Kitabiyat.....	171

Azərbaycan XIX-XX. yy Türk Edebiyatı (1920 yılına kadar)

XIX. yy Azərbaycan Edebiyatı.....	175
Qasım Bey Zâkir.....	181
Mirze Şefi Vazeh.....	197
Abbasqulu Ağa Bakıxanov.....	200
İsmailbey Gutqaşanlı.....	209
Mirze Feteli Âhunzâde.....	213
Hacı Mirhemze Efendi Nigarî.....	240
Hurşud Banu Natevan.....	244
Mirze Nesrullah Bahar.....	252
Seyid Ezim Şirvânî.....	256
Hesənbey Zerdâbi.....	276
Şahingâr Hanım Rencur.....	283
Necefbey Vezirov.....	285
Edebî Meclisler.....	307
Divan-ı Hikmet.....	308
Gülüstan.....	314
Encümen-i Şüera.....	317
Fövc'ül Füseha.....	324
Meclis-i Üns.....	330
Beyt'üs-Sefâ.....	346
Meclis-i Ferâmuşan.....	357
Mecme'üş-Şüera.....	376
Mersiye Şiiri.....	384
Kitabiyat.....	413

Önsöz

Dünyamız, olağanüstü hızlı değişimlerin yaşandığı bir dönemden geçmektedir. Türkiye, bu hızlı değişimlerden en çok etkilenen ülkelerden biri olmuştur.

Yıllar yılı iletişim kuramadığımız, ortak köken ve değerlere sahip olduğumuz ülkelerle buluşmanın, tanışmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Yüzyıllarca ayrı topraklarda yaşamalarına karşın, birbirlerini unutmayan karşılaştıklarında birbirlerini anlamakta güçlük çekmeyen ve sevgi ile kucaklaşan yeni toplumların, ortak dilleri ve kültürel değerleri sayesinde aralarındaki dostluk bağlarını sonsuza kadar perçinleyeceklerine yürekten inanıyorum.

Dil, kültürün ifadesidir. Kültür de insanlığın doğayı egemenliği altına alma savaşıdır, yaşam biçimidir. Dilimizin sürekliliği, yüzlerce yıl önce ayrı düştüğümüz kardeş uluslarla bizi kısa zamanda birleştiren en önemli etken olmuştur. Dildeki bütünleşme, görünmeyen ama pek çok değerle, yaşamla, özgürlükle dolu olan bütünleşme, derin, sessiz ve etkin kültür kapılarını bize en hızlı biçimde açacaktır.

Kültür Bakanlığı olarak Türk kökenli halkların alfabelerinde, yazı dillerinde ve yazı kurallarında ortak noktaları yakalamak, işlemek ve bunu Türk dünyasına sunmakla da yükümlü olduğumuzun bilincindeyiz. İşte bu düşünceden hareketle başlattığımız projenin birinci aşaması olan "Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü" tamamlanmış ve tüm Türk dünyasının hizmetine sunulmuştur.

"Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi" projenin ikinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu antoloji ile Türk dilinin çeşitli lehçe ve şivelerinin yüzyıllar boyunca ortaya koydukları zengin ürünleri nazım ve nesir olarak bir antoloji çerçevesinde toplamayı amaçladık.

İnsanların birbirlerini daha iyi tanımaları, daha iyi anlamaları ancak birbirlerinin kültürleri hakkında bilgi sahibi olmaları ile olasıdır. Bunu sağlayacak en sağlıklı yollardan biri ve kanımca en önemlisi edebiyattır. Türk edebiyatlarının karşılaşması tüm Türk dünyasının birbirini okumasına, tanınmasına yardımcı olacağı gibi aynı zamanda Türkçenin de şahlanması olacaktır.

Bu antoloji ile ortaya koyacağımız edebiyat ürünleri incelendiğinde, çok uzun yıllar birbirlerinden kopuk olmalarına karşın Türk dünyasındaki insanların acılarının, sevinçlerinin, beklentilerinin ortaklığına, benzerliğine tanık olacaksınız.

İşte bugün milyonlarca Türk insanını sıcak ve içten duygularla birbirlerine kenetleyen bu yürektir. Bu, ortak Türk kültür coğrafyasının gönüllerde yaşattığı gizli hazinenin meydana çıkışıdır. Muhteşem Türk kültür hazinesinin işlenmesi, zenginleşmesi ve evrensel kültüre katkıda bulunması için çaba göstermek, bilim adamlarımıza, araştırmacılarımıza, yazarlarımıza daha doğrusu, duyan, düşünen ve eli kalem tutan tüm insanlarımıza düşen yüce bir görevdir.

Biz geniş Türk kültür coğrafyasından toplanan bu binlerce duygu ve düşünce çiçeğinin, en kısa zamanda sevgi, barış ve kardeşlik şafağından tüm dünya insanlarına gülümseyeceğine inanıyoruz.

D. Fikri SAĞLAR
Kültür Bakanı

Azerbaycan Âşık Edebiyatı

(Devamı)